Վայոց Ձոր մարզի բնակիչները երկընտրանքի առաջ

Հանք, թե՞ կյանք

Վայոց ձոր մարզի բնակիչները երկընտրանքի առաջ՝ հանք, թե՞ կյանք

Երկիր մոլորակի գլոբալ տաքացման պայմաններում ջրային ռեսուրսների ռացիոնալ կառավարումը դարձել է խիստ անհրաժեշտ և օրհասական:
Վայոց ձորի մարզը ճանաչվել է գլոբալ տաքացման թիրախային մարզերից մեկը:
Այն ունի երեք հիմնական ջրային ավազան, որոնք ապահովում են խմելու և ոռոգման ջրերի պահանջները: Ջրամբարների բացակայության պատճառով հսկայական ջրային ռեսուրսներ հոսում են հանրապետությունից դուրս:
Վայոց ձորի ջրային ավազաններն են՝

-Արփա գետի վերին հովիտ՝ Ջերմուկի տարածաշրջան
-Արփա գետի Եղեգիս վտակի վերին հովիտ՝ Վարդահովիտի տարածաշրջան
-Թեք Սար- Վայոց Սար, Արփա – Եղեգիս գետերի ջրահավաք ավազան

Թվարկված ջրային ավազանների տարածքներում ցանկանում են զարգացնել ծանր բազմամետաղային հանքարդյունաբերություն (Ամուլսար, Ղազմա և Վարդահովիտի հանքավայր), որոնք պարունակում են կապար, կադմիում, ուրան, ցինկ, պղինձ, ոսկի, արծաթ, թալիում, ծծումբ և այլ մետաղներ: Նաև քննարկվում է ուսումնասիրել Մարտիրոսի, Ազատեկի, Վայքի, Եղեգիսի մետաղական հանքավայրերը:
Հանքավայրերը և նախատեսվող պոչամբարները գտնվում են ծովի մակերևույթից 2000-2500 մ բարձրության վրա, որտեղից սկիզբ են առնում Վայոց ձորի բնակչության խմելու և ոռոգման ջրերը:
Երեք հանքավայրերի հարևանությամբ 100-500մ խորությամբ անցնում է Արփա-Սևան ջրատարը, որի շրջակա տարածքների, լեռների ընդերքային ջրերը լցվում են Արփա-Սևան ջրատար, և թափվում Եղեգիսի կիրճ և Սևանա լիճ:

Վայոց ձորի և տարածաշրջանի սպասվելիք վնասները

- Տարածքների կայուն և հարատև թունավորում, որի հետևանքով դրանք կդառնան օգտագործման համար ոչ պիտանի, այսինքն կունենանք տարածքների առմիշտ կորուստ
- Հազարավոր տարիներ թափոնների՝ դատարկ ապարների և պոչանցքի կառավարում, որը մեծ գումարներ է պահանջում
- Ջրի ծավալների նվազում, ջրային համակարգի թունավորում՝ վտանգվելու է Արփա, Եղեգիս գետերի մաքրությունը
- Տեղանքի երկրաբանական կառուցվածքի ձևափոխում, խաթարում
- Բուսականության կորուստ
- Վայրի կենդանիների կորուստ
- Բնակչության ապրելու միջավայրի որակի անկում
- Երկրագործության, խաղողագործության, գինեգործության և անասնապահության արտադրանքի նվազում և որակի անկում
- Բնակչության եկամուտների նվազում, սոցիալական իրավիճակի նվազում, արտագաղթ, բնակավայրերի ամայացում
- Տարերային աղետներից, դիվերսիաներից, շարունակվող պատերազմական գործողություններից, հանքարդյունաբերողների սիստեմատիկ պայթեցումներից պոչամբարները, Հերհերի, Կեչուտի ջրամբարները, Արփա–Սևան թունելը ապահովագրված չեն: Կվտանգվեն մարզի ամբողջ ջրային ռեսուրսները, տնտեսությունը, հարակից տարածաշրջանները, Սևանա լիճը և հարևան պետությունները կունենան երկարաժամկետ գլոբալ աղետ, որը կարելի է անվանել հանքագենոցիդ:

Այսօր ինքնիշխան պետության պայմաններում, հանքարդյունաբերության ոլորտում պետության և ժողովրդի շահերը երկրորդականացված, նույնիսկ անտեսված են: Այդ քաղաքականությունը նպաստում է ժողովրդի ունեցվածքը նվիրելու մի քանի անհատների:
Հայաստանի Հանրապետության հզորացման լոզունգներով մի խումբ մարդիկ ստեղծելով տարբեր կազմակերպություններ, օրինական և ոչ օրինական ճանապարհներով, ցանկանում են ձեռք բերել հանքերի նկատմամբ ուսումնասիրության և շահագործման թույլտվություն, այն վաճառել արտասահմանյան ընկերություններին, ամայացնել Վայոց ձորի մարզը, կտրելով Սյունիքը Մայր Հայաստանից:

Տեղեկություններ Գլաձորի հանքավայրի վերաբերյալ

Գլաձորի բազմամետաղային հանքավայրը պարունակում է կապար, ուրան, ցինկ, կադմիում, ոսկի, արծաթ և ծծումբ: Նշված մետաղների թթվային միացությունները, օքսիդները թունավոր են շրջակայքում ապրող մարդկանց, կենդանական և բուսական աշխարհի համար: Թեք սարը՝ Գլաձորի հանքավայրը գտնվում է քարտեզագրված Վեդի-Վայքի ուրանային հանքաշերտի վրա:
1970-ական թվականներին շրջանառվել է, որ «Ղազմա» Գլաձորի բազմամետաղային հանքավայրի շահագործման դեպքում, ելնելով դրա վտանգավորությունից, 30կմ շառավղով բնակչությունը պետք է տարհանվի:
Գլաձորի հանքավայրի շրջակա տարածքներում գտնվում են Վերնաշեն, Մալիշկա, Կարմրաշեն, Գլաձոր գյուղերի 3500 հա արոտավայրեր և սեփականաշնորհված խոտհարքեր:
Թեք Սարից սկիզբ են առնում Վերնաշեն, Մալիշկա, Կարմրաշեն և Եղեգիսի կիրճ թափվող գետերը, և շրջակա բնակավայրերի խմելու ջրերը:

1971թ. ստեղծվել է Եղեգնաձորի պետական պահպանվող բնապահպանական արգելավայրը 4200 հա տարածքով, որը ամրագրվել է ՀՀ Կառավարության 2014թ. սեպտեմբերի 25-ի 1059-Ա որոշմամբ: Ղազմայի՝ Գլաձորի բազմամետաղային հանքավայրը գտնվում է արգելավայրի տարածքում:
Վայոց ձորը հարուստ է 5-12-րդ դարերի պատմամշակութային եզակի կոթողներով՝ Գլաձորի համալսարան և թանգարան, եկեղեցիներ, վանքեր, բերդեր, խաչքարեր: Հանքերի շահագործման դեպքում կվտանգվի ագրո և էկո տուրիզմը, հյուրատնային բիզնեսը:

Հարգելի՛ Վայոց ձորի բնակիչներ, պետք է կայացնենք որոշում: Կարող ենք ապրել մեր չքնաղ հայրենիքում՝ հանքերի հարևանությամբ, կամ մենք էլ ստիպված կլքենք տուն ու տեղ, անտեր թողնելով պապերի գերեզմանները և սրբատեղիները, որի համար անհրաժեշտ է անցկացնել տեղական հանրաքվե:

ՈՐՈՇԵՆՔ՝ հանք, թե՞ կյանք

Ղազմայի՝ Գլաձորի բազմամետաղային հանքավայրի ուսումնասիրությանը, շահագործմանը դեմ նախաձեռնող խումբ

ՂԱԶՄԱՅԻ՝ ԳԼԱՁՈՐԻ ԲԱԶՄԱՄԵՏԱՂԱՅԻՆ ՀԱՆՔԱՎԱՅՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹՅԱՆ, ԱՐԴՅՈՒՆԱՀԱՆՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ, ԴԻՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ և ԿԱՐԾԻՔՆԵՐ

ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԸ ՀԱՆԴԻՍԱՆՈՒՄ ԵՆ 2025Թ. ՀՈՒԼԻՍԻ 7-ԻՆ ՀՀ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐ ՄԱՐԶԻ ԵՂԵԳՆԱՁՈՐ ԽՈՇՈՐԱՑՎԱԾ ՀԱՄԱՅՆՔՈՒՄ ԱՆՑԿԱՑՎԵԼԻՔ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԼՍՄԱՆ ԱՆԲԱԺԱՆԵԼԻ ՄԱՍ

ԳԼԱՁՈՐԻ ԲԱԶՄԱՄԵՏԱՂԱՅԻՆ ՀԱՆՔԱՎԱՅՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹՅԱՆ, ԱՐԴՅՈՒՆԱՀԱՆՄԱՆ, ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ ԴԵՄ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՂ ԽՄԲԻՑ և ՇԱՀԱԳՐԳՌ ՀԱՆՐՈՒԹՅՈՒՆԻՑ

ՀՀ Վայոց ձորի մարզի Գլաձորի բազմամետաղային հանքավայրի տարածքում «ՄԵՏԱ ԳՈԼԴ» ՍՊ Ընկերությունը նախատեսում է իրականացնել օգտակար հանածոյի արդյունահանման նպատակով ուսումնասիրության աշխատանքներ:

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի 16-րդ հոդվածի և ՀՀ Կառավարության 19.11.2014թ. «Հանրության իրազեկման և հանրային լսումների ծանուցման բովանդակությունը, հանրային լսումների ընթացակարգը, շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության գործընթացում շահագրգիռ հանրության կարծիքների, դիտողությունների և առաջարկությունների ներկայացման, տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից նախնական համաձայնության կամ անհամաձայնության տրամադրման ընթացակարգը և ժամկետները սահմանելու մասին» N 1325-Ն որոշմամբ սահմանված կարգի համաձայն 2025 թվականի հուլիսի 7-ին ժամը 18:00-ին Եղեգնաձոր բնակավայրի մշակույթի տան դահլիճում (ք. Եղեգնաձոր, Մոմիկի 1) տեղի կունենա հանրային քննարկում (1-ին փուլ):

ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄՆԵՐ և ՓԱՍՏԱՐԿՆԵՐ

Երկիր մոլորակի գլոբալ տաքացման պայմաններում, ջրային ռեսուրսների ռացիոնալ կառավարումը դարձել է խիստ անհրաժեշտ, օրհասական և կենսական անհրաժեշտության:

Վայոց ձոր մարզը ճանաչվել է զբոսաշրջության հանգստի հիմնական ...

Վայոց ձոր մարզը ճանաչվել է զլոբալ տաքացման թիրախային մարզերից մեկը:

Վայոց ձոր մարզը ունի երեք հիմնական ջրային ավազան, որոնք ապահովում են խմելու և ոռոգման ջրերի պահանջները, ջրամբարների բացակայության պատճառով հսկայական ջրային ռեսուրսներ հոսում են մարզից դուրս:

Ջրային ավազաններն են՝

-Արփա գետի վերն հովիտ՝ Ջերմուկի տարածաշրջան

- Արփա գետի Եղեգիս վտակի վերին հովիտ՝ Վարդահովիտի տարածաշրջան

-Թեք Սար- Վայոց Սար, Արփա – Եղեգիս գետերի ջրահավաք ավազան

Թվարկված ջրային ավազանների տարածքներում ցանկանում են զարգացնել ծանր բազմամետաղային հանքարդյունաբերություն Ամուլ Սար, Ղազմա, Ազատեկ, Զառիթափ, Արտաբույնք և Վարդահովիտի հանքավայրերը, որոնք պարունակում են կապար, կադմիում, ուրան, ցինկ, պղինձ, ոսկի, արծաթ, թալիում, ծծումբ և այլ մետաղներ:

Հանքավայրերը և նախատեսվող պոչամբարները պետք է գտնվեն ծովի մակերևույթից 2000-ից 2500 մետր բարձրության վրա, որտեղից սկիզբ են առնում Վայոց ձորի բնակչության խմելու և ոռոգման ջրերը:

Վայոց ձորի մարզը գտնվում է սեսմիկ ակտիվ գոտում, վիճակագրությունը ցույց է տալիս որ, մշտապես եղել են հզոր երկրաշարժեր և ջրհեղեղներ:

Ամուլ Սար, Ղազմա և Վարդահովիտի հանքավայրերի հարևանությամբ 100-ից 500 մետր խորությամբ անցնում է Արփա-Սևան ջրատարը, ջրատարի շրջակա տարածքների, լեռների զրունտային ջրերը լցվում են Արփա-Սևան ջրատար թափվում են Եղեգիսի կիրճ և Սևանա լիճ:

Հանքարդյունաբերությունը Վայոց ձորի և Սևանի ավազանի շրջակա միջավայրի և մարդկության համար մեծ ռիսկեր են պարունակում:

ԱՅՍՕՐՎԱ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎՈՂ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՑԻԿԼՈՎ ԲԱԶՄԱՄԵՏԱՂԱՅԻՆ ՀԱՆՔԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆԻՑ և ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄԻՑ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆԻ և ՍԵՎԱՆԱ ԼՃԻ ՍՊԱՍՎԵԼԻՔ ՎՆԱՍՆԵՐԸ և ՌԻՍԿԵՐԸ

. Տարածքների կայուն և հարատև թունավորում, որի հետևանքով դառնալու են օգտագործման համար ոչ պիտանի, այսինքն տարածքների առմիշտ կորուստ

. Հազարավոր տարիներ թափոնների՝ դատարկ ապարների և պոչանցքի կառավարում, որը մեծ գումարներ է պահանջում

. Ջրի ծավալների նվազում, ջրային համակարգի թունավորում, վտանգվելու է Արփա, Եղեգիս գետերի և Սևանա լճի մաքրությունը

. Տեղանքի երկրաբանական կառուցվածքի ձևափոխում, խաթարում

.Բուսականության կորուստ

. Վայրի կենդանիների կորուստ

. Բնակչության ապրելու միջավայրի որակի անկում

.Երկրագործության, խաղողագործության, գինեգործության և անասնապահության արտադրանքի նվազում և որակի անկում

. Բնակչության եկամուտների նվազում, սոցիալական իրավիճակի նվազում, արտագաղթ, բնակավայրերի ամայացում

.Տարերային աղետներից, դիվերսիաներից, շարունակվող պատերազմական գործողություններից, հանքարդյունաբերողների սիստեմատիկ պայթեցումներից պոչամբարները, Հերիերի, Կեչուտի ջրամբարները, Արփա–Սևան թունելը ապահովագրված չեն, կվտանգվեն մարզի ամբողջ ջրային ռեսուրսները, տնտեսությունը, հարակից տարածաշրջանները, Սևանա լիճը և հարևան պետությունները կունենան երկարաժամկետ գլոբալ աղետ, որը կարելի է անվանել հանքագենոցիդ:

Գլաձորի բազմամետաղային հանքավայրի պաշարները հաստատվել են ԷԲՊՆ-ի, ՕՀՊԳ կողմից 11.11.2010թ.-ի N 276 որոշմամբ C_1+C_2 կարգերով հետևյալ քանակությամբ

Հանքաքար	Մետաղի պաշար	Պարունակություն
Կապար	Pb 628.37 հազ.տ	Pb 4.34%
Ցինկ	Zn 711.44 հազ.տ	Zn 4.92%
14474 հազ.տ Պղինձ	Cu 63.4 հազ.տ	Cu 0.44%
Կադմիում	Cd 2605.3 տ	Cd 0.018%
Արծաթ	Ag 201.18տ	Ag 13.90գր/տ
Ոսկի	Au 9789.0 կգ	Au 0.68գր/տ
Ծծումբ	S 53 հազ.տ	

Խորհրդային պետության տարիներին կառավարությունը գիտեր թե Գլաձորի հանքավայրում մետաղների տեսակների և քանակության վերաբերյալ և ինչպիսի ազդեցություն կունենա շրջակա միջավայրի վրա, հաշվի առնելով ժողովրդի, պետության շահը կանխատեսվելիք վնասները մարդկության և շրջակա միջավայրի վրա, անդառնալի կորուստների ծավալների մեծությունը, այն չի շահագործվել: Շահագործման դեպքում նախկին Եղեգնաձորի և Վայքի շրջանների բնակիչները ամբողջությամբ պետք է տեղափոխվեին այլ տարածաշրջան, կարող ենք ներկայացնել 1960-1980թթ Եղեգնաձորի շրջանի ղեկավարների, բնակիչների, մասնագետների, երկրաբանների մի քանի տեսաձայնագրություններ:

Վայոց ձորը ամբողջությամբ գտնվում է Վեդի-Վայք ուրանային հանքաշերտի վրա, ցանկացած մետաղական հանքարդյունաբերություն ուղորդվում է ռադիոակտիվության ֆոնի ակտիվացմամբ, քանի որ հանքավայրերը հարուստ են կապարով, իսկ բնության մեջ կապարը առաջանում է ուրանի և թալիումի իզոտոպներից, Վայոց ձոր մարզի լեռնաշղթաները երիտասարդ են, այդ պրոցեսը կարող է շարունակվել միլիոնավոր տարիներ /կցվում է փաստաթուղթ 1,2,3,4,5/:

Այսօր ինքնիշխան պետության պայմաններում, հանքարդյունաբերության ոլորտում պետության և ժողովրդի շահերը երկրորդականացված, նույնիսկ անտեսված է, այդ քաղաքականությունը նպաստում է ժողովրդի ունեցվածքը նվիրել մի քանի անհատների, ուսումնասիրությունը ցույց է տալիս հետագայում այդ ընկերությունները բաժնետոմսերը վաճառում են արտասահմանյան ընկերությունների, որտեղ մշտապես նկատվում է թուրքական հետք:

Հայաստանի Հանրապետության հզորացման համար պահանջում ենք փոխել ընդերքի մասին օրենքը, ցանկացած մետաղական հանքարդյունաբերության հսկիչ փաթեթը մինչև 75տոկոսը պետք է լինի պետության բացառիկ սեփականություն, որովհետև համաձայն ՀՀ սահմանադրության Հոդված 10. Սեփականության երաշխավորումը 2.Ընդերքը և ջրային ռեսուրսները պետության բացառիկ սեփականությունն են:

Նման մոտեցում կա մեր հարևան բոլոր պետություններում:

Հայաստանի Հանրապետության հզորացման լոզունգներով մի խումբ մարդիկ ստեղծելով տարբեր կազմակերպություններ, օրինական և ոչ օրինական ճանապարհներով, ցանկանում են ձեռք բերել հանքերի նկատմամբ ուսումնասիրության և շահագործման թույլտվություն, թույլտվությունը վաճառել արտասահմանյան ընկերություններին, ամայացնել Վայոց ձոր մարզը, կտրելով Սյունիքը Մայր Հայաստանից: Այդ ընկերություններից <<Վայկ Մետալ>> ՍՊԸ-ն 2016թ. դեկտեմբերի 15-ին ՀՀ Բնապահպանության նախարարության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննության ԲՓ 105 տրվել է բացասական եզրակացություն /կցվում է փաստաթուղթ 6,7/ : 2017թ. նոյեմբերի 17-ին Գլաձորի խոշորացված համայնքը որի իրավահաջորդն է Եղեգնաձորի խոշորացված համայնքը, կայացրել է ավագանու թիվ 40 որոշում, 9 կողմ և 1 ձեռնպահ /կցվում է փաստաթուղթ 8/ <<Ղազմայի>> Գլաձորի բազմամետաղային հանքավայրի շահագործումը համարել է անթույլատրելի:

2017թ. դեկտեմբերի 16-ին Գլաձորի խոշորացված համայնքը որի իրավահաջորդն է Եղեգնաձորի խոշորացված համայնքը, կայացրել է ավագանու թիվ 42 որոշում, 11 կողմ ձայներով /կցվում է փաստաթուղթ 9/ մերժել Գլաձորի համայնքի ղեկավարի առաջարկը, չկնքելու <<Վայկ Մետալ>> ՍՊԸ-ի հետ հողօգտագործման պայմանագիր:

2019թ. ապրիլ ամսին ՀՀ Կառավարությունը Գլաձորի ավագանուն և ղեկավարին

Գլաձոր համայնքը էկո-տնտեսական տարածք դարձնելու և համայնքում մետաղական հանքարդյունաբերությունը արգելելու վերաբերյալ կատարել հանրագիր ստորագրահավաք, որի արդյունքներն են՝ մասնակցել են 2268 մարդ, որից հանքարդյունաբերությանը կող են քվեարկել 124 մարդ, կամ 5.5%,

հանքարդյունաբերությանը դեմ և Գլաձորի համայնքը էկո-տնտեսական տարածք դարձնելու 2062 մարդ, կամ 91.0%, անվավեր 82 մարդ կամ 3.6%: Հանրագիր ստորագրահավաքը կազմված է 83թերթից /կցվում է 11,12,13,/:

2019թ. ապրիլի 29-ին Գլաձորի խոշորացված համայնքը՝ որի իրավահաջորդն է Եղեգնաձորի խոշորացված համայնքը, կայացրել է ավագանու թիվ 44 որոշումը 9 կողմ և 1 ձեռնպահ ձայներով /կցվում է փաստաթուղթ 10/, Գլաձոր համայնքի բնակիչների կողմից ներկայացված հանրագրում նշված առաջարկությանը հավանություն տալու մասին Գլաձոր համայնքը էկո-տնտեսական տարածք դարձնելու համար : 23.08. 2022թ. Գլաձորի վարչական տարածքում հանրային լսմանը Եղեգնաձորի համայնքապետարանը տվել է բացասական եզրակացություն /կցվում է 18.19.20.21.22.23.24.25.26. փաստաթղթերը/:

Տեղեկություններ Ղազմայի՝ Գլաձորի բազմամետաղային հանքավայրի վերաբերյալ

Մեզ հասած տեղեկություններով առաջին անգամ ուսումնասիրությունները կատարվել են 1910-1914թթ ֆրանսիացի, անգլիացի և ռուս երկրաբանների կողմից:

Երկրորդ ուսումնասիրությունը կատարվել է 1924-1935թթ. խորհրդային Հայաստանի երկրաբանների կողմից :

Երրորդ ուսումնասիրությունը և շահագործումը կատարվել է 1950-1970թթ.:

Նախկին ուսումնասիրությունների արդյունքներով Գլաձորի բազմամետաղային հանքավայրը հիմնականում պարունակում է կապար, ուրան, ցինկ, կադմիում, ոսկի, արծաթ և ծծումբ: Նշված մետաղների թթվային միացություններ, օքսիդներ թունավոր են շրջակայքում ապրող մարդկանց, կենդանական և բուսական աշխարհի համար:

Ղազմայի հանքավայրի շրջակա տարածքներում գտնվում է Վերնաշեն, Մալիշկա, Կարմրաշեն, Գլաձոր գյուղերի 3500 հա արոտավայրեր և սեփականաշնորհված խոտհարքեր:

Թեք Սարից սկիզբ է առնում Վերնաշեն, Մալիշկա, Կարմրաշեն և Եղեգիսի կիրճ թափվող գետերը, և շրջակա բնակավայրերի խմելու ջրերը, որը կազմում է միջին վարկյանում 7000 լիտր:

1971թ. ստեղծվել է Եղեգնաձորի պետական պահպանվող բնապահպանական արգելոցը 4200 հա տարածքով, որը ամրագրվել է ՀՀ Կառավարության 2014թ. սեպտեմբերի 25-ի 1059-Ա որոշմամբ: Ղազմայի՝ Գլաձորի բազմամետաղային հանքավայրը գտնվում է արգելոցի տարածքում, առաջարկվում է լրացուցիչ նոր տարածք AM0000029 <<Թեքսար>> /կցվում է փաստաթղթեր 14,15,16,17/:

Վայոց ձորը հարուստ է 5-12-րդ դարերի պատմամշակութային եզակի կոթողներով՝ Գլաձորի համալսարան և թանգարան, եկեղեցիներ, վանքեր, բերդեր, խաչքարեր:

Հանքերի շահագործման դեպքում կվտանգվի այգեգործությունը, գինեգործությունը, սննդի արտադրությունը, ագրո և էկո տուրիզմը, և հյուրատնային բիզնեսը, որում այսօրվա վիճակով ընդգրկված են 25000 մարզի բնակիչներ:

<<ՄԵՏԱ ԳՈԼԴ>> ՍՊԸ-ն ստեղծվել է 2025թ. մայիսի 23-ին, իրական շահառու 100% բաժնեմասով հանդիսանում է Մանվել Անդրանիկի Ղազարյանը, որը հանդիսանում է նաև <<Վեդի Ալկո>> ընկերության սեփականատերը, որի կազմում է մտնում Վայոց ձոր մարզի Գետափի գինու գործարանը և ունի հեկտարներով խաղողի այգիներ Վայոց ձորում և արտադրում է Արենի և Գետափի Վերնաշեն գինիներ: Մեզ համար անհասկանալի է ինչպես կարելի է համատեղել խաղողագործությունը, գինեգործությունը՝ հանարդյունաբերության հետ: Վայոց ձորում ցանկացած հանքարդյունաբերություն կվերացնի Վայոց ձորի Արենի գինու վեց հազար տարվա բրենդը:

<<ՄԵՏԱ ԳՈԼԴ>> ՍՊԸ-ն նախկինում հանքարդյունաբերությամբ չի զբաղվել, ունի մեկ ամսվա արտադրական կենսագրություն և նրա կողմից առաջարկված աշխատանքները մեզ մոտ հավատ չի ներշնչում:

<<ՄԵՏԱ ԳՈԼԴ>> ՍՊԸ-ն վկայակոչում է <<Մետալ Գոլդ>> ՍՊԸ-ի Տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարությունից 2021թ. փետրվարի 26-ին ստացած ԵՀԹ-29/309 ընդերքօգտագործման իրավունքը, չնշելով ինչպիսի իրավական կապ

ունի <<Մետալ Գոլդ>> ՍՊԸ-ի հետ և ինչ կարգով է այդ իրավունքը փոխանցվել իրեն:

<<ՄԵՏԱ ԳՈԼԴ>> ՍՊԸ-ի կողմից ներկայացված հանքավայրի համառոտ նկարագիրը և իրադրության սխեման թերի է, ոչ լիարժեք, չի ուսումնասիրել և չի ներառվել այն բոլոր ռիսկերը որոնք կառաջանան ուսումնասիրության և արդյունահանման դեպքում

. Համաձայն օրենքի պետք է նկարագրվեր ուսումնասիրությունից արդյունահանում արտադրական համառոտ սխեման, որը բացակայում է

. Չի ներկայացրել այն ռիսկերը կապված ուսումնասիրվող հանքավայրի և ուրանային հանքաշերտերի ու կապարի մեծ քանակության հետ

. Հանքավայրը գտնվելով բնության հատուկ պահպանվող տարածքում Եղեգնաձորի արգելոց, կանխատեսելի ռիսկերը կենդանական և բուսական աշխարհի վրա, և կառավարության կողմից ներկայացվել է առաջարկություն արգելոցի տարածքը ընդլայնելու վերաբերյալ

. Բացակայում է ստորգետնյա ջրային քարտեզը և հնարավոր ծանր մետաղներով հարստացված ստորգետնյա ջրերի Արփա-Սևան ջրատար թափանցելու ռիսկերը

.Ուսումնասիրվող հանքավայրի հարևանությամբ խոտհարքների, արոտավայրերի ճակատագրի անորոշություն

Մենք գտնում ենք <<ՄԵՏԱ ԳՈԼԴ>> ՍՊԸ-ի ներկայացրած հանքավայրի նախագծով կատարվող ուսումնասիրությունները այսօրվա գործող տեխնոլոգիաներով հանքարդյունաբերությունը անհամատեղելի է մեր ապրելակերպին, գնահատելով ռիսկերը տալիս ենք բացասական կարծիք:

Հարգելի Վայոց ձորի բնակիչներ պետք է կայացնենք որոշում, կարող ենք ապրել մեր չքնաղ հայրենիքում հանքերի հարևանությամբ, թե մենք էլ ստիպված կլքենք տուն ու տեղ, անտեր թողնելով պապերի գերեզմանները և սրբատեղիները, որի համար անհրաժեշտ է:

ՈՐՈՇԵԼ
Հանք թե՞ կյանք

Գլաձորի բազմամետաղային հանքավայրի ուսումնասիրությանը, շահագործմանը դեմ նախաձեռնող խումբ

Կից ներկայացվի դեմ և կողմ Վայոց ձոր մարզի շահագրգիռ բնակիչների կարծիքներ:

Արձանագրություն 1

Գլածոր բազմամետաղային հանքավայրի ուսումնասիրման, արդյունահանման, շահագործման դեմ աշխատանքային նախաձեռնող խումբ ստեղծելու վերաբերյալ.

- 2013թ-ից մի խումբ մարդիկ ստեղծելով տարբեր ընկերություններ օրինական և ոչ օրինական ճանապարհներով ցանկանում են ձեռք բերել Գլածորի բազմամետաղային հանքավայրի՝ <<Ղազմայի>> ուսումնասիրության, շահագործման, արդյունահանման թույլտվությունը:
- Գլածորի բազմամետաղային հանքավայրը գտնվում է Թեք սարի վրա, որի բարձրությունը ծովի մակարդակից կազմում է 2.689 մ:
- Թեք սարը և հարակից բարձրունքները հանդիսանում են Արփա-Եղեգիս գետերի ջրահավաք ավազանը, որից սկիզբ են առնում Վերնաշենի, Մալիշկայի, Հերիերի և Եղեգիսի կիրճ թափվող գետերը: Վերնաշեն, Գլածոր, Մալիշկա, Վայք բնակավայրերի խմելու ջրի ակունքները գտնվում են Թեք սարի ջրահավաք ավազանում:
- Թեք սարը գտնվում է Եղեգնաձոր-Եղեգիս արգելավայրի տարածքում, հարևանությամբ համայնքի բնակիչների սեփականաշնորհված արոտավայրերն ու խոտհարքներն են: Հանքավայրը գտնվում է ուրանային լեռնաշղթայի վրա: Մի քանի կիլոմետր հեռավորությամբ անցնում է Արփա-Սևան ջրատարը:
- Գլածորի բազմամետաղային հանքավայրը պարունակում է կապար, ցինկ, կադմիում, ոսկի, արծաթ, ծծումբ և այլն:

Մենք համոզված ենք Գլածորի բազմամետաղային հանքավայրի շահագործման դեպքում, ինչպես մնացած հանքավայրերում, ջրերը կհարստացվեն ծանր մետաղներով, կաղտոտվի ամբողջ շրջակա տարածքները թունավոր և դատարկ ապարներով, որը անհամատեղելի կլինի Արփա-Եղեգիս գետերի ավազանի, և ողջ բնակչության համար:

Անհրաժեշտություն է առաջացել շրջակա միջավայրի, բնակչության առողջության պահպանման և անօրինականությունները կանխելու համար կազմավորել Գլածորի բազմամետաղային հանքավայրի ուսումնասիրության և շահագործման դեմ աշխատանքային նախաձեռնող խումբ:

Անդամներ՝

1. Հարություն Գևորգյան ________ 094 678570
2. Հայկ Իսախանյան ________ 091 201349
3. Միքայել Բաղդասարյան ________ 094737955
4. Տաթևիկ Գաբրիելյան ________ 043145885
5. Ավագ Տիգրանյան ________ 093780258
6. Ստեփան Ստեփանյան ________ 077.023125
7. Անդրանիկ Լևոնյան ________ 098455385
8. Թեհմինե Ենոքյան ________ 099838981
9. Օլեգ Դուրգարյան ________ 098935053
10. Հայկուհի Առաքելյան ________ 091839123
11. Ժիրայր Մինասյան ________ 091-232346
12. Համլետ Սարգսյան ________ 094428880
13. Մարիամ Սարգսյան ________ 077556232

Բաց քվեարկությամբ ընտրվեց նախաձեռնող խմբի

ղեկավար Հարություն Գևորգյան ________

ղեկավարի օգնական Հայկ Իսախանյան ________

13 /11/2023թ.

ИНЖЕНЕРНАЯ АКАДЕМИЯ АРМЕНИИ
ЦЕНТР ОХРАНЫ НЕДР

АЛОЯН П.Г.

УРАНОНОСНОСТЬ ГЕОЛОГИЧЕСКИХ ФОРМАЦИЙ АРМЕНИИ

Серия: Рациональное использование рудного сырья и эффективное освоение недр Армении

Выпуск 11

ЕРЕВАН
ГЕОИД
2010

Рис. 1. Ураноносные рудные поля и рудные районы Армении

1-Шамлугское; 2-Фиолетовское; 3-Маргаовитское; 4-Айриджурское; 5-Арчутское; 6-Бундукское; 7-Вардаблурское; 8-Дилижанское; 9-Поладское; 10-Арчикохерское; 11-Гетикское; 12-Шванидзорское; 13-Нювадинское; 14-Ванкское; 15-Калерское; 16-Джиндаринское-Айригетское; 17-Таштунское; 18-Джрбанд-Кармиркарское; 19-Сарджурское-Пирмазрикское; 20-Мякангетское; 21-Шлоркутское; 22-Каджаранское; 23-Карасарское; 24-Даразаминское; 25-Пхрутское; 26-В.Андское; 27-Аткизское; 28-Давачинское; 29-Арамаздское; 30-Капутджухское; 31-Казанличское; 32-Толорское; 33-Шукарское; 34-Аравузское; 35-Дастакертское; 36-Каятехское; 37-Хачинсар-Овтамечское; 38-Зиракское; 39-Мецдзорское (Арзаканское); 40-Лесное; 41-Тежсарское; 42-Гетапское; 43-Агаракадзорское; 44-Оцасарское; 45-Кетузское; 46-Осеннее; 47-Алмалинское; 48-Майское; 49-Элпинское; 50-Ортукское; 51-Зовашенское; 52-Варданесское; 53-Гешинское; 54-Енгиджанское; 55 -Паракарское.

https://dic.academic.ru/dic.nsf/enc_geolog/10616/%D0%98%D0%97%D0%9E%D0%A2%D0%9E%D0%9F%D0%AB

Геологическая энциклопедия

ИЗОТОПЫ СВИНЦА В ГЕОЛОГИИ

Толкование

ИЗОТОПЫ СВИНЦА В ГЕОЛОГИИ

— природный свинец представляет собой смесь четырех стабильных изотопов с массами 204, 206,207 и 208. Полагают, что первый из них нерадиогенного происхождения, так как он не накапливаетсяс течением времени.

Pb^{206}, Pb^{207}, Pb^{208} радиогенные изотопы, конечные продукты распада соответственно урана,актиноурана и тория.

К настоящему времени определен изотопный состав Pbв более чем 1500 образцах галенитов, нерадиоактивных руд и др. образований из разл. р-нов мира.Более 19% из них имеют аномальный изотопный состав (обогащены радиогенными изотопами),причем около 13% обладают повышенным содер. Pb^{206} и Pb^{208} одновременно (Ранкама, 1956;Рассел, Фаркуар, 1962). Источником рудного Pb с аномальным изотопным составом могут являтьсяг. п., прошедшие стадию глубокого метаморфизма, особенно гранитизации (Виноградов, 1960).Основными факторами, определяющими изменение изотопного состава рудного Pb, являются времяотторжения его от материнского источника и содер. в источнике U, Th и Pb. Подавляющая частьсвинца п. содержится в полевых шпатах и слюдах. Изотопный состав его зависит от содер иизотопного состава первичного Pb, содер. U и Th в п. возраста и наличия наложенных процессов.Кислые п. характеризуются более высоким содер. радиогенных изотопов по сравнению с основными п.Вариации в изотопном составе Pb п. и руд используются в геологии для решения ряда задач:установления последовательности их образования и др. Повышенное содер. радиогенных изотоповPb в нерадиоактивных м-лах может быть использовано в качестве поискового признака при разведкеурановых и торцевых м-ний. По Pb, содержащемуся в радиоактивных м-лах, определяют их абс.возраст.

Определение возраста Земли

Один из методов определения возраста Земли основан на радиоактивном распаде урана. Уран (атомная масса 238) распадается самопроизвольно с последовательным выделением восьми альфа-частиц, а конечным продуктом распада является свинец с атомной массой 206 и газ гелий. На рисунке представлена цепочка превращений урана-238 в свинец-206.

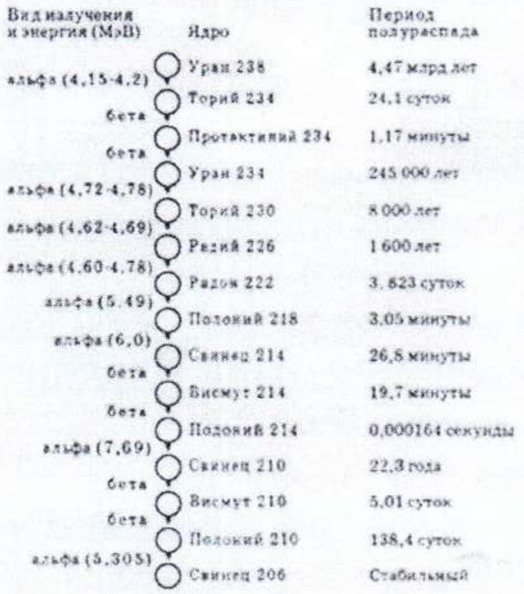

Каждая освободившаяся при распаде альфа-частица проходит определенное расстояние, которое зависит от ее энергии. Чем больше энергия альфа-частицы, тем большее расстояние она проходит. Поэтому вокруг урана, содержащегося в породе, образуется восемь концентрических колец. Такие кольца (плеохроические гало) были найдены во многих горных породах всех геологических эпох. Были сделаны точные измерения, показавшие, что для разных вкраплений урана кольца всегда отстоят на одинаковых расстояниях от находящегося в центре урана.

Когда первичная урановая руда затвердевала, в ней, вероятно, не было свинца. Весь свинец с атомной массой 206 был накоплен за время, прошедшее с момента образования этой горной породы. Раз так, то измерение количества свинца-206 по отношению к количеству урана-238 — вот всё, — что нужно знать, чтобы определить возраст образца, если период полураспада известен. Для урана-238 период полураспада составляет приблизительно 4,5 млрд лет. В течение этого времени половина первоначального количества урана распадается на свинец и гелий.

Таким же образом можно измерить возраст других небесных тел, например метеоритов. По данным таких измерений возраст верхней части мантии Земли и большинства метеоритов составляет 4,5 млрд лет.

Решение.

Ответ: не зависят.

Объяснение: естественная радиоактивность характеризует самопроизвольное превращение нестабильных ядер и одинаково протекает независимо от химического соединения, в которое входит радиоактивный элемент. Следовательно, энергии излучаемых

альфа-частиц и радиусы образующихся в породе концентрических колец для разных пород, содержащих уран-238, будут одинаковыми.

Источник: Тренировочные варианты экзаменационных работ по физике. Е. Е. Камзеева, М. Ю. Демидова — 2013, вариант 3.

Раздел кодификатора ФИПИ: 4.1 Радиоактивность. Альфа-, бета-, гамма-излучения.

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ՝
ՀՀ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ
ՆԱԽԱՐԱՐ

Ա. ՄԻՆԱՍՅԱՆ

«15» 12 2016թ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ 105

Ձեռնարկողը՝ *<<Վայկ Մետալ>> ՍՊԸ*

Գործունեությունը՝ *Գլաձորի բազմամետաղային հանքավայրի բացահանքի շահագործման շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն*

<<Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն>> ՊՈԱԿ-ի տնօրեն՝ Վ. Սահակյան

Առդիր եզրակացությունը՝ 6 թերթ

- Ըստ ՀՀ Վայոց Ձոր մարզի Գլաձորի համայնքապետարանի 09.12.2016թ. N15-126 գրության և համայնքի ավագանու 8-րդ նիստի թիվ 48 որոշման՝ 2016թ. դեկտեմբերի 6-ին իրականացված հանրային քննարկումների արդյունքում համայնքի բնակչությունը 165 մասնակիցներից 159-ը դեմ է արտահայտվել Գլաձորի բազմամետաղային հանքի շահագործմանը: Համայնքը որպես հիմնավորում ներկայացրել է, որ հեռանկարային զարգացման համար ընտրում է գյուղատնտեսությունը՝ հողագործություն, խաղողագործություն, գինեգործություն, անասնապահություն և այլն, իսկ հանքավայրի շահագործման դեպքում համայնքը կորցնում է արոտավայրեր: Միաժամանակ նշվել է, որ հանքավայրի շահագործման արդյունքում կվնասվեն և կաղտոտվեն նշված տարածքից սկիզբ առնող ջրերի հոսքերը: Հնարավոր բացասական ազդեցություն կկրի շրջակա միջավայրը, բնակչության առողջությունը, ինչպես նաև համայնքում զարգացում ապրող գյուղատնտեսությունը:

Համայնքի բացասական կարծիքը և մտահոգությունն է ներկայացրել նաև Վերնաշեն համայնքի ղեկավարը՝ 24.11.2016թ. N75 գրությամբ, մտահոգություն է արտահայտվել մասնավորապես տարածքում առկա աղբյուրների և ՀՀ Կարմիր գրքում գրանցված կենդանիների վերաբերյալ (նման մտահոգություն է ամրագրված նաև ՇՄԱԳ հաշվետվության՝ Կաթնասուններ բաժնի, 45-րդ էջում):

- Գլաձոր գյուղական համայնքի բնակչության կողմից ընդունելի չէր նաև «Վայկ Մետալ» ՍՊ ընկերության կողմից սոցալ-տնտեսական համագործակցության ծրագիրը, ըստ որի ձեռնարկությունը պարտավորվում էր Գլաձոր գյուղական համայնքի կայուն զարգացման համար տարեկան նախատեսված 10մլն.դրամի փոխարեն կատարել 50մլն.դրամի ներդրում,

- ՇՄԱԳ հաշվետվությունում և նախագծային փաստաթղթերում առկա են նաև մի շարք թերություններ և բացթողումներ, մասնավորապես հանքավայրի օժանդակ շինությունների վերաբերյալ, ինչը հնարավորություն չի տալիս իրականացնել ազդեցությունների ամբողջական և համալիր գնահատման:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

<<Վայկ Մետալ>> ՍՊԸ-ի կողմից ներկայացված Գլաձորի բազմամետաղային հանքավայրի բացահանքի շահագործման աշխատանքային նախագծի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության հաշվետվության (ՇՄԱԳ) վերաբերյալ տրվում է բացասական եզրակացություն՝ հիմք ընդունելով վերը նշված փորձաքննական հիմնավորումները:

Գլխավոր մասնագետ　　　　　　　　Կ. Մովսիսյան

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԱՐԶԻ

ԳԼԱՁՈՐ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԳԱՆԻ

հեռ. (0281) 2-22-80, (0281)2-34-46
գ. Գլաձոր, 33փող, 41 շենք

Նիստ թիվ 10 «17» նոյեմբերի 2017թ.

ՈՐՈՇՈՒՄ ԹԻՎ 40
ԳԼԱՁՈՐ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՏԱՐԱԾՔՈՒՄ ԳՏՆՎՈՂ ԲԱԶՄԱՄԵՏԱՂԱՅԻՆ ՀԱՆՔԱՎԱՅՐԻ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով «Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 13-րդ հոդվածի 10-րդ մասի պահանջներով՝

ԱՎԱԳԱՆԻՆ ՈՐՈՇՈՒՄ Է՝

Գլաձոր համայնքի վարչական տարածքում գտնվող <<Ղազմա>> բազմամետաղային հանքի շահագործումը համարել անթույլատրելի՝ վնասակար ծանր մետաղների պարունակության պատճառով համայնքի բնակչության առողջությանը անդառնալի վնաս հասցնելու հավանականության, համայնքի բնությանը, բնապահպանությանը, բնականոն կյանքին վնաս հասցնելու պատճառով։

Ավագանիներ	Կողմ	Դեմ	Ձեռնպահ	Բացակա
Գաբրիելյան Ա.	[signature]			
Գասպարյան Ք.	[signature]			
Գևորգյան Ա.	[signature]			
Լևոնյան Վ.	[signature]			
Մանասերյան Կ.	[signature]			
Մարգարյան Ա.	[signature]			
Մարգարյան Գ.	[signature]			
Մարտիրոսյան Մ.			[signature]	
Սարգսյան Է.				
Սաֆարյան Ե.	[signature]			
Վարդանյան Գ.	[signature]			

Համայնքի ղեկավար՝ [signature] Ա. Մովսիսյան

9

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐ ՄԱՐԶԻ
ԳԼԱԶՈՐ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԳԱՆԻ

հեռ. (0281)2-34-46, (0281)2-22-80
գ. Գլաձոր, 33փող., 41 շենք
Նիստ թիվ 11

«16» դեկտեմբերի 2017թ.

ՈՐՈՇՈՒՄ ԹԻՎ 42

<<ՎԱՅՔ ՄԵՏԱԼ>> ՍՊԸ-ԻՆ ՀՈՂԱՄԱՍ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՏՐԱՄԱԴՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով «Տեղական ինքնակառավարման մասին ՀՀ օրենքի 18-րդ հոդվածի 1-ին մասի 21-րդ կետով.

ԱՎԱԳԱՆԻՆ ՈՐՈՇՈՒՄ Է՝

Մերժել Գլաձոր համայնքի ղեկավարի առաջարկը՝ թույլ չտալ Գլաձոր համայնքի բազմամետաղային հանքավայրի՝ Գլաձոր համայնքի սեփականությունը հանդիսացող 625 հա կազմող տարածքում ռեգիոնալ բնույթի երկրաբանական ուսումնասիրություններ կատարելու համար, «Վայկ Մետալ» ՍՊԸ-ի հետ կնքելու համաձայնագիր /հողօգտագործման պայմանագիր/ և այդ նպատակով որևէ հողհատկացում չանել :

Ավագանիներ	Կողմ	Դեմ	Ձեռնպահ	Բացակա
Գաբրիելյան Ա.	[signature]			
Գասպարյան Ք.	[signature]			
Գևորգյան Ա.	[signature]			
Լևոնյան Վ.	[signature]			
Մանասերյան Կ.	[signature]			
Մարգարյան Ա.	[signature]			
Մարգարյան Գ.	[signature]			
Մարտիրոսյան Մ.	[signature]			
Սարգսյան Է.	[signature]			
Սաֆարյան Ե.	[signature]			
Վարդանյան Գ.	[signature]			

Համայնքի ղեկավար [signature] Ա. Մովսիսյան

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԱՐԶ
ԳԼԱՁՈՐ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԳԱՆԻ

Հեռ. (0281) 2-22-80, (0281)2-34-46 Գլաձոր համայնք, 33փող., 41 շենք

Նիստ թիվ 3 *«29» ապրիլի 2019 թ.*

ՈՐՈՇՈՒՄ ԹԻՎ 44

ԳԼԱՁՈՐ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԲՆԱԿԻՉՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ ՀԱՆՐԱԳՐՈՒՄ ՆՇՎԱԾ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅԱՆԸ ՀԱՎԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՏԱԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով «Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 18-րդ հոդվածի 1-ին մասի 42-րդ կետով, «Հանրագրերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 4-րդ հոդվածի 1-ն մասի 3-րդ կետով, առաջնորդվելով Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 184-րդ հոդվածի 3-րդ մասով և «Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 8-րդ հոդվածով շարադրված տեղական ինքնակառավարման սկզբունքներով, հիմք ընդունելով Գլաձոր համայնքի ավելի քան երկու հազար բնակիչների կողմից ներկայացված հանրագիրը՝

ԱՎԱԳԱՆԻՆ ՈՐՈՇՈՒՄ Է՝

Հավանություն տալ Գլաձոր համայնքի բնակիչների՝ 2019 թվականի ապրիլի 19-ին համայնքի ղեկավարին և ավագանուն ներկայացրած «Գլաձոր համայնքը էկո-տնտեսական տարածք դարձնելու և համայնքում մետաղական հանքարդյունաբերությունը արգելելու վերաբերյալ» կոլեկտիվ հանրագրում նշված առաջարկությանը:

Ավագանիներ	Կողմ	Դեմ	Ձեռնպահ
Գաբրիելյան Ա.			
Գասպարյան Ք.			
Գևորգյան Ա.			
Լևոնյան Վ.			
Մանասերյան Կ.			
Մարգարյան Ա.			
Մարգարյան Գ.			
Մարտիրոսյան Մ.			
Սարգսյան Է.			
Սաֆարյան Ե.			
Վարդանյան Գ.			

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐ Ա. ՄՈՎՍԻՍՅԱՆ

2141 II 1

ՀՅ կառավարությանը, Գյումրու ավագանուն և ղեկավարին
Գյումրի համայնքը էկո-տնտեսական տարածք դարձնելու և համայնքում մետաղական հանքարդյունաբերությունը արգելելու վերաբերյալ
հանրագրի մասնակիցներ

N	Անուն, ազգանուն	Հասցե	Հեռախոս	Ստորագրություն	[illegible]
1	[illegible]	Գյումրի [illegible]	2-36-43	[signature]	[illegible]
2	[illegible]	Գյումրի [illegible]	2-03-80	[signature]	ոչ
3	[illegible]	Գյումրի [illegible]	2-03-80	[signature]	ոչ
4	[illegible]	Գյումրի [illegible]	2-36-78	[signature]	ոչ
5	[illegible]	Գյումրի [illegible]	093-45-32-35	[signature]	ոչ
6	[illegible]	Գյումրի [illegible]	093-03-38-35	[signature]	ոչ
7	[illegible]	Գյումրի [illegible] 54	094-73-55-31	[signature]	ոչ
8	[illegible]	Գյումրի [illegible]	093 73 55 31	[signature]	ոչ
9	[illegible]	Գյումրի [illegible] 54	098725531	[signature]	ոչ
10	[illegible]	Գյումրի [illegible] 54	077125531	[signature]	ոչ
11	[illegible]	Գյումրի [illegible] 54	[illegible]	[signature]	ոչ
12	[illegible]	Գյումրի [illegible] 54	[illegible]	[signature]	ոչ
13	[illegible]	Գյումրի [illegible] 42	07740-21-78	[signature]	ոչ
14	[illegible]	Գյումրի [illegible] 42	2-02-34	[signature]	ոչ
15	[illegible]	Գյումրի [illegible] 29	[illegible]	[signature]	ոչ
16	Կարինե Կարապետյան	Գյումրի [illegible] 29	[illegible]	[signature]	ոչ
17	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[signature]	[illegible]
18	[illegible]	[illegible] 48	[illegible]	[signature]	[illegible]
19	[illegible]	[illegible] 45	[illegible]	[signature]	[illegible]
20	[illegible]	[illegible] 43	[illegible]	[signature]	[illegible]

17 ոչ
3 այո

12 83

ՀՀ կառավարությանը, Գլաձորի ավագանուն և ղեկավարին
Գլաձոր համայնքը էկո-տնտեսական տարածք դարձնելու և համայնքում մետաղական հանքարդյունաբերությունը արգելելու վերաբերյալ հանրագրի մասնակիցներ

N	Անուն, ազգանուն	Հասցե	Հեռախոս	Ստորագրություն	Համաձայն եմ, որ հանրագիրը հրապարակվի (այո/ոչ)
1.	[illegible]	[illegible]	094277792	[illegible]	այո
2.	[illegible]	[illegible]	093566953	[illegible]	այո
3.	[illegible]	[illegible]	098-99-63-92	[illegible]	այո
4.	[illegible]	[illegible]	(0281)-2-39-03	[illegible]	այո
5.	[illegible]	[illegible]	093 990831	[illegible]	այո
6.	[illegible]	[illegible]	077 869207	[illegible]	այո
7.	[illegible]	[illegible]	093-75-5619	[illegible]	այո
8.	[illegible]	[illegible]	094-39-28-26	[illegible]	այո
9.	[illegible]	[illegible]	2-22-04	[illegible]	այո
10.	[illegible]	[illegible]	093868811	[illegible]	այո
11.	[illegible]	[illegible]	093 99 07-27	[illegible]	այո
12.	[illegible]	[illegible]	093-36-37-63	[illegible]	այո
13.	[illegible]	[illegible]	093 6 3 0678	[illegible]	այո
14.	[illegible]	[illegible]	094-27-22-14	[illegible]	այո
15.	[illegible]	[illegible]	093-94-05-23	[illegible]	այո
16.	[illegible]	[illegible]	6-06 65	[illegible]	այո
17.	[illegible]	[illegible]	093-29-99-34	[illegible]	այո
18.	[illegible]	[illegible]	094-53-82-89	[illegible]	այո
19.	[illegible]	[illegible]	0281-2-00-62	[illegible]	այո
20.	[illegible]	[illegible]	0281-2-00-62	[illegible]	այո

20-ից

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[2268 [illegible]]

[illegible]

[illegible] — 124 [illegible]
[illegible] 5.5%

[illegible]
[illegible] — 2062 [illegible]
[illegible] — 91.0%

[illegible] 82 [illegible] [illegible] 3,6%

[illegible]
[illegible] [2268] [illegible]

[illegible] 1 [illegible]
1 - 23 [illegible]

Քարտեզ 1. 22 տարածքի ԲՀՊՏ – եր /առկա և նախատեսվող/

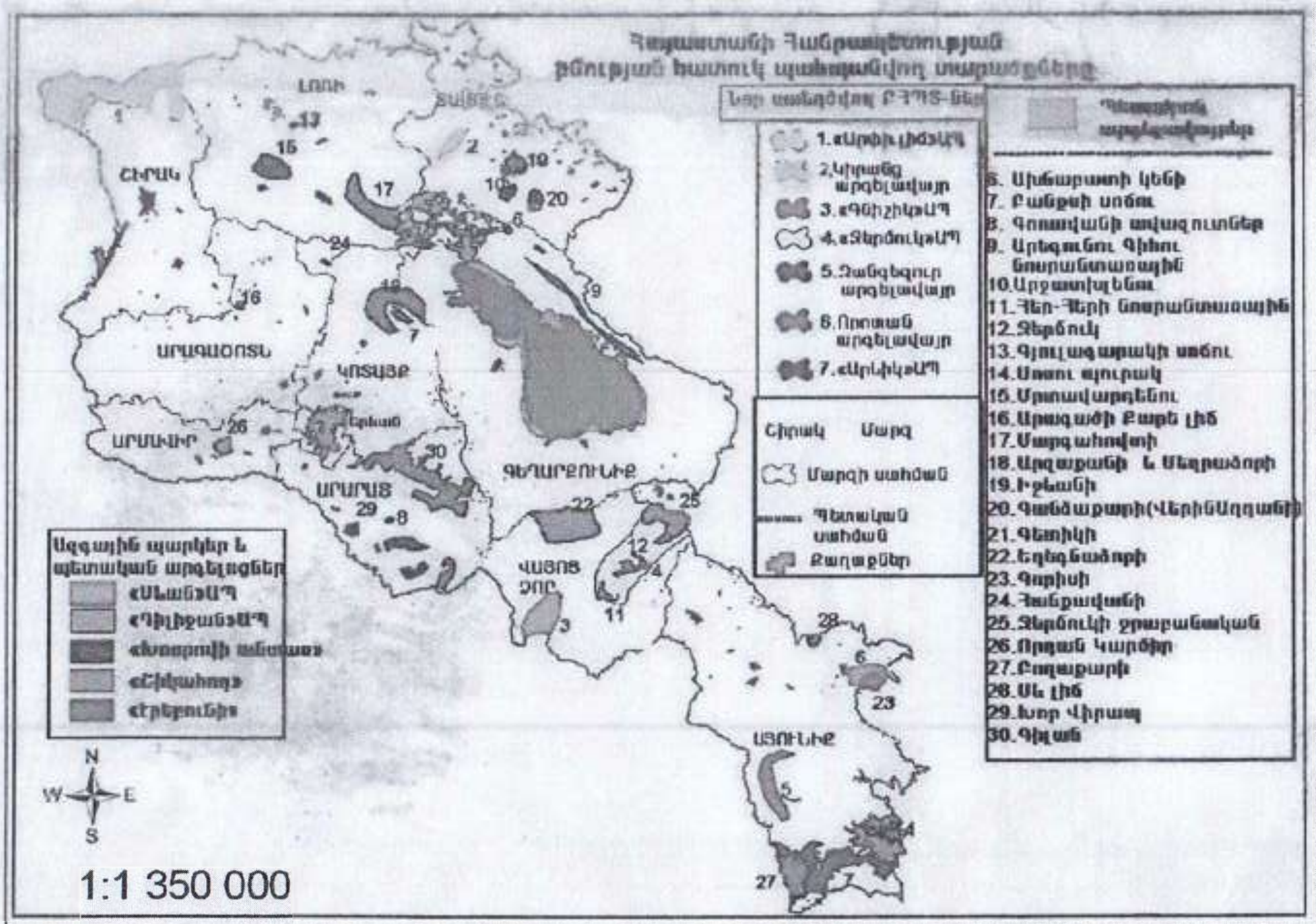

15

Նոր AM0000029 «Թեքսար»

Նոր առաջարկվող տարածքը զգալիորեն կբարելավի թիրախային տեսակների և կենսամիջավայրերի ներկայացվածությունը Էմերալդ էկոլոգիական ցանցում: Թեքսար լեռը առանձնակի գնահատում և ուշադրություն է պահանջում որպես պոտենցիալ կարևորագույն թռչնաբանական (IBA) և թիթեռների տարածք (PBA): Եղեգիս պետական արգելավայրը ևս այս տարածքի մաս է կազմում:

Նշենք, որ այս տարածքում հանդիպում են Հայաստանի ֆաունայի 131 թռչնատեսակներ, այդ թվում 101 բնադրող և 30 տեսակ, որոնք հանդիպում են միգրացիայի ժամանակ կամ բնադրման շրջանում որպես սնման վայր (Aghababyan et al., 2022)[8]: 31 թռչնատեսակ ընդգրկված է Բեռնի կոնվենցիայի 6-րդ հավելվածում:

Ստորև ներկայացված է նոր առաջարկվող տարածքում հանդիպող թիրախային տեսակների և կենսամիջավայրերի թիվը:

Հավելված 6-ում ընդգրկված տեսակների թիվը: 43

Խումբ	Տեսակների թիվ	Տեսակներ
Բույսեր	1	*Echium russicum*
Անողնաշարավորներ	1	*Callimorpha (Euplagia) quadripunctaria*
Թռչուններ	31	*Accipiter brevipes, Alcedo atthis, Anthus campestris, Aquila chrysaetos, Aquila nipalensis, Aquila pomarina, Bubo bubo, Buteo rufinus, Calandrella brachydactyla, Caprimulgus europaeus, Circaetus gallicus, Circus cyaneus, Circus pygargus, Coracias garrulus, Crex crex, Dendrocopos syriacus, Emberiza hortulana, Falco cherrug, Falco naumanni, Falco peregrinus, Gypaetus barbatus, Gyps fulvus, Hieraaetus pennatus, Lanius collurio, Lanius minor, Lullula arborea, Luscinia svecica, Milvus migrans, Neophron percnopterus, Pernis apivorus, Sylvia nisoria*
Կաթնասուններ	10	*Rhinolophus hipposideros, Rhinolophus ferrumequinum, Rhinolophus blasii, Rhinolophus euryale, Myotis blythii Miniopterus schreibersii, Capra aegagrus, Lynx lynx, Canis lupus, Ursus arctos, Panthera pardus*

Հավելված 4-ում ընդգրկված կենսամիջավայրերի թիվը: 16

Կոդ	Կենսամիջավայրեր
C2.27	Արագ հոսքով ջրերի մեզոտրոֆ բուսականություն
C2.33	Դանդաղ հոսող գետերի մեզոտրոֆ բուսականություն
C3.55	Հազվագյուտ բուսականությամբ գետային խճաքարային լեզվակներ
C3.62	Առանց բուսականության խճաքարային լեզվակներ
E1.3	Միջերկրածովային չորասեր խոտաբույսային համակեցություններ
E2.3	Լեռնային խոտհարքային մարգագետիններ

[8] Aghababyan K, Khanamirian G, Khachatryan A, Martirosyan B, Grigoryan V, Zuerker T and Baloyan S Evaluation of Importance of Teksar Mountain of Armenia for Bird and Butterfly Protection / International Journal of Zoology and Animal Biology, Volume 5 Issue 5, DOI: 10.23880/izab-16000401

E3.4	Թաց և խոնավ էվտրոֆ և մեզոտրոֆ խոտային համակեցություններ
E4.4	Ալպյան և մերձալպյան խոտային համակեցություններ
F7	Բարձիկանման փշոտ թփերի մացառուտներ (այդ թվում՝ տրագականտային բուսականությունը)
G1.11	Ափամերձ ուռենու անտառներ
G1.A4	Կիրճերի և լանջերի անտառներ
G1.A7	Սև և Կասպյան ծովերի տերևաթափ խառը անտառներ
G3.9	Cupressaceae կամ Taxaceae ընտանիքների ներկայացուցիչների գերակշռությամբ մերկասերմերի անտառներ
H2.4	Կրաքարային կամ ուլտրահիմնական բարեխառն-լեռնային գոտու քարացրոններ
H2.6	Կրաքարային կամ ուլտրահիմնական տաք լանջերի քարացրոններ
H3.2	Հիմնական կամ ուլտրահիմնական ժայռեր

1 - [illegible] 2541 մ
2 - [illegible]

- [illegible] 39° 50'   45° 23'

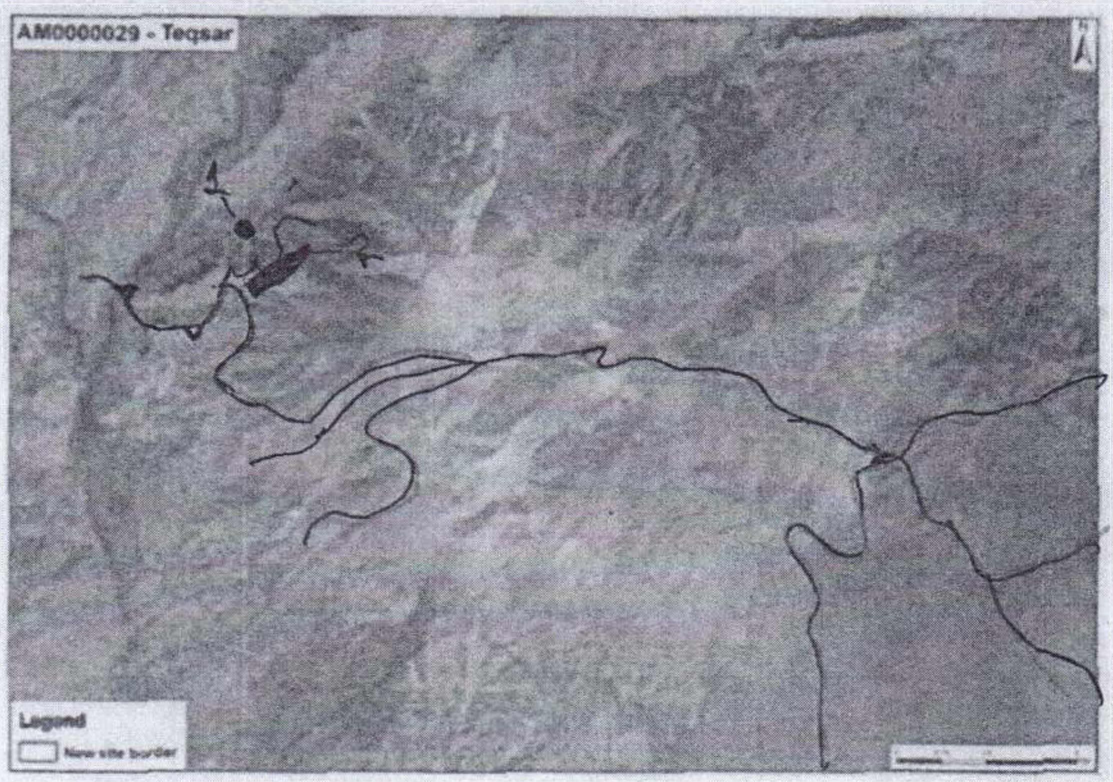

Նկար 30: AM0000029 «Թեքսար» Էմերալդ տարածքի քարտեզը նոր առաջարկվող սահմաններով

1. x-4412394   y 8533248,2
2. x 4412393

18

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԱՐԶԻ ԵՂԵԳՆԱՁՈՐ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐ

Հայաստանի Հանրապետության Վայոց ձորի մարզի Եղեգնաձոր համայնք
Ք. Եղեգնաձոր, Շահումյան 1, Հեռ.՝ +374 281 22020,28125183, Էլ.
փոստ՝ yeghegnadzor.vayotsdzor@mta.gov.am,yeghegnadzor@gmail.com

01 սեպտեմբերի 2022 թ. թիվ 1392

,,ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ԷՎՈԼՅՈՒՑԻԱ,, ՀԿ
ՆԱԽԱԳԱՀ ՀԱՅԿՈՒՀԻ ԱՌԱՔԵԼՅԱՆԻՆ

Ի պատասխան Ձեր 25.08.2022 թվականի գրության՝ տրամադրում ենք պահանջվող տեղեկատվությունը՝

1. «ՀՀ Գլածորի բազմամետաղային հանքավայրի օգտակար հանածոների արդյունահանման նպատակով երկրաբանական ուսումնասիրության ծրագրի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտի վերաբերյալ հանրային քննարկումների մասին (1 փուլ)» կարծիք եզրակացությունը :
2. «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ին 23.08.2022 թվականին՝ Եղեգնաձոր համայնքի ղեկավարի N1341 գրություն (բացասական եզրակացություն)։

Կից՝ էլեկտրոնային նյութ։

Հարգանքով՝

Դ. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Կատ. գլխավոր մասնագետ [illegible] հարցերով պատասխանատու՝ [illegible]
+374 281 22020,28125183

18.08.2023թ Հ.Հ. [illegible]

[illegible]

Ժամը [illegible] 18:00-ից [illegible] 19:40 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] [signature]
[illegible] [signature]
Հայկ [illegible] [signature]
Արթուր Բաղդասարյան [signature]
[illegible] [signature]
[illegible] [signature]
[illegible] [signature]
[illegible] [signature]
[illegible] [signature]
[illegible] [signature]

Ռուբեն Ավագիմյան
Սամվել Խաչատրյան
Վահե Մխիթարյան
Արթուր Պողոսյան
Արթուր Խաչիկյան
Տիգրան Զաքարյան
Հովհաննես Սարգսյան
Ռաֆիկ Սարգսյան
Գագիկ Մարգարյան
Գրիգոր Կարապետյան
Մհեր Աբրահամյան
Ռուզաննա Մկրտչյան
Համբարձում Խաչատրյան
Արթուր Յոլչյան
Գևորգ Համբարձումյան
Կարապետյան Ժորժ
Բաղդասարյան Բագրատ
Աշոտ Աբրահամյան
Խաչատրյան Արամ Սամվելի
Օհանյան Արսեն
Էմիլ Սարգսյան
Մանվել Գևորգյան

[illegible] [illegible]

Համբարձումյան Համլետ [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

Հարությունյան [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

Աբրահամյան Սերգ. [illegible]

Խաչատրյան Օնիկ [illegible]

[illegible] [illegible]

Մարտիրոսյան Խաչիկ [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

091 201349

Կարինե Գևորգյան

Արմենուհի Արտեմյան

Հուսիկ Հարությունյան

Ղամբարյան Սարգսյան

Խաչատրյան Անահիտ

Հարությունյան Սամվել

Արմեն Երիցյան

Գրիգոր Ջերբերյան Սարգսյան

Արմեն Յուրիկի Հովհաննիսյան

13

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԱՐԶ
ԵՂԵԳՆԱՁՈՐԻ ՀԱՄԱՅՆՔԱՊԵՏԱՐԱՆ

Հասցե՝ Շահումյան 1
Հեռ. 2-20-20
Էլ. փոստ. yeghegnadzor.vayotsdzor@mta.gov.am

N 1341

23.08.2022թ.

«ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ
ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ
ԿԵՆՏՐՈՆ» ՊՈԱԿ
ՏՆՕՐԵՆԻ Ժ/Պ՝ ԽԱՉԻԿ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆԻՆ

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի /21.06.2014թ. ՀՕ-110-Ն/, ինչպես նաև ՀՀ Կառավարության 19.11.2014թ N 1325-Ն որոշմամբ սահմանված կարգով 2022թ-ի օգոստոսի 18-ին ժամը 18:00 ՀՀ Վայոց Ձորի մարզի Եղեգնաձոր համայնքի Գլաձոր բնակավայրի մարզադաշտում կայացած «ՄԵՏԱԼ ԳՈԼԴ» Սահմանափակ Պատասխանատվությամբ Ընկերության կողմից ներկայացված ՀՀ Գլաձորի բազմամետաղային հանքավայրի օգտակար հանածոների արդյունահանման նպատակով երկրաբանական ուսումնասիրության ծրագրի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտի վերաբերյալ հանրային քննարկումների (I փուլ) մասնիկարծիք/եզրակացություն:

Հարգելի պարոն Մարտիրոսյան

Սույն թվականի օգոստոսի 18-ին, ժամը 18:00-ին, ՀՀ Վայոց Ձորի մարզի Եղեգնաձոր համայնքի Գլաձոր բնակավայրի մարզադաշտում, ՀՀ կառավարության ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԾԱՆՈՒՑՄԱՆ ԵՎ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ՍԱՀՄԱՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ 19 նոյեմբերի 2014 թվականի N 1325-Ն որոշման համաձայն տեղի ունեցան «ՄԵՏԱԼ ԳՈԼԴ» Սահմանափակ Պատասխանատվությամբ Ընկերության կողմից ներկայացված «ՀՀ Գլաձորի բազմամետաղային հանքավայրի օգտակար հանածոների արդյունահանման նպատակով երկրաբանական ուսումնասիրության ծրագրի» շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտի վերաբերյալ հանրային քննարկումները:

Քննարկումները մեկնարկեցին նախատեսված ժամից մոտ 1.5 ժամ ավելի ուշ, պատճառը այն էր որ Եղեգնաձորի համայնքապետարանի ներկայացուցիչը և մի շարք քաղաքացիներ առաջարկում էին չեղարկել հանրային քննարկումները, հաշվի առնելով այն, որ այդ օրը ՀՀ-ում հայտարարված էր սգո օր «Սուրմալու» առևտրի կենտրոնում տեղի ունեցած ողբերգական դեպքի առիթով և զոհերի թվում էին նաև Եղեգնաձոր համայնքի բնակիչներ: Սակայն նախաձեռնողը և համայնքի բնակիչների մի մասը չընդունեցին այդ առաջարկը և հանրային քննարկումները մեկնարկեցին:

Հանրային քննարկումները ձեռնարկող «ՄԵՏԱԼ ԳՈԼԴ» ՍՊ ընկերության ներկայացուցիչները ներկայացրին նախատեսվող ՀՀ Գլաձորի բազմամետաղային հանքավայրի օգտակար հանածոների արդյունահանման նպատակով երկրաբանական ուսումնասիրությամբ նախատեսվող աշխատանքների վերաբերյալ տեղեկություններ: Քննարկումն անցավ խիստ կոնֆլիկտային և թեժ մթնոլորտում, փոխադարձ վիրավորանքների ֆոնի ներքո, ինչը հնարավորություն չտվեց ներկա բոլոր բնակիչներին լիարժեք կարծիք արտահայտել նախատեսվող ծրագրի վերաբերյալ: Մասնավորապես, լիարժեք չկարողացան արտահայտել իրենց կարծիքը ծրագրին դեմ արտահայտվող բնակիչները ստեղծված կոնֆլիկտային իրավիճակի և առկա ճնշող մթնոլորտի պատճառով:

Քննարկման վերջում, նախագծին կողմ քաղաքացիները, ստորագրում էին նախաձեռնողների կողմից ներկայացված մասնակցության ցուցակում, որտեղ նշում էին կատարում ծրագրին կողմ լինելու մասին, այդ «դեմ և կողմ» գործընթացին չմասնակցեցին ծրագրին «դեմ» հանդես եկող քաղաքացիները և զուգահեռ իրականացրեցին այլ ստորագրահավաք, նշելով որ դեմ են նախատեսվող երկրաբանական ուսումնասիրությունների ծրագրին և այդ փաստաթուղթը ներկայացվել է Եղեգնաձորի համայնքապետարան:

Տեղի ունեցած հանրային քննարկումների կոնֆլիկտային ձևաչափը, թույլ չի տալիս ՀՀ Վայոց Ձորի մարզի Եղեգնաձոր համայնքի համայքապետարանին, լիարժեք եզրահանգումներ անել, ՀՀ Վայոց Ձորի մարզի, Եղեգնաձոր համայնքի, մասնավորապես Գլաձոր բնակավայրի ինչպես նաև այլ բնակավայրերի բնակիչների «ՀՀ Գլաձորի բազմամետաղային հանքավայրի օգտակար հանածոների արդյունահանման նպատակով երկրաբանական ուսումնասիրության ծրագրի» համայնքի բնակիչների կողմ կամ դեմ լինելու վերաբերյալ:

Ելնելով վերոնշյալ հանգամանքներից, կարևորելով Եղեգնաձոր համայնքի Գլաձոր բնակավայրի և այլ ազդակիր բնակավայրերի բնակիչների բոլոր տեսակի կարծիքների արտահայտման իրավունքը, կարևորելով այն փաստը, որ ընդունվելիք որոշումը պետք է հստակ արտահայտի համայնքի բնակիչների կարծիքը, որը այս փուլում հնարավոր չէ:

ՀՀ Վայոց Ձորի մարզի Եղեգնաձորի համայնքապետարանը տալիս է բացասական եզրակացություն սույն թվականի օգոստոսի 18-ին իրականացված «ՀՀ Գլաձորի բազմամետաղային հանքավայրի օգտակար հանածոների արդյունահանման

նպատակով երկրաբանական ուսումնասիրության ծրագրի» և իրականացված հանրային քննարկումների վերաբերյալ:

Կից ներկայացնում ենք՝

1. Հանրային քննարկման արձանագրությունը
2. Դեմ արտահայտված քաղաքացիների դիմում-ստորագրահավաքը
3. Իրականացված հանրային քննարկումների ուղիղ եթերի հղումը «Քաղաքացու Ձայնը» մեդիա-հարթակի ֆեյսբուքյան էջից (https://www.facebook.com/armccms.org/videos/1781194122241166):

ԴԱՎԻԹ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Կատարող՝ գլխավոր մասնագետ-բնապահպան և շրջակա միջավայրի հարցերով պատասխանատու՝ Սամվել Ավագյան
+374 281 22020, 28125183